

Polska – budowanie trwałej infrastruktury wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych

Cezary Miżejewski

Struktura polskiej przedsiębiorczości społecznej

**Przedsiębiorstwa
społeczne
1632**

30%

**Spółdzielnie ekonomii
społecznej
1261**

**Podmioty ekonomii
społecznej (organizacje
pozarządowe)
spełniające cechy PS
5900**

**Inne spółdzielnie
Ok. 7000**

Zatrudnienie pracowników z niepełnosprawnościami

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w przedsiębiorstwach społecznych według badań KLON/JAWOR 2025

W przeciętnym ośmioosobowym zespole PS około 5 osób należy do grupy zagrożonych wykluczeniem społecznym (61% zespołu).

75% to osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (w tym 47% to osoby bezrobotne, 13% to osoby długotrwale bezrobotne, 15% to osoby poszukujące pracy),

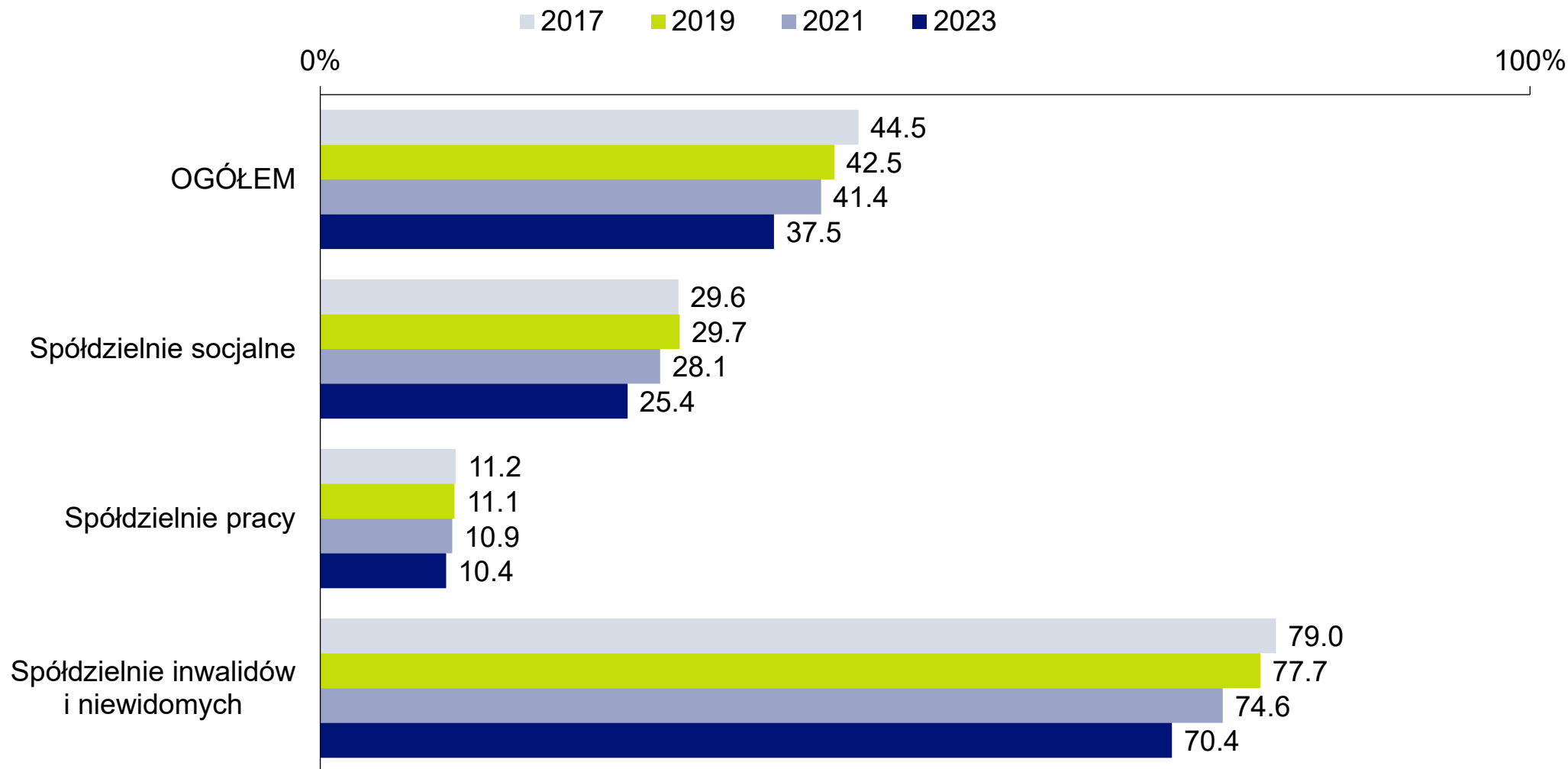
36% to osoby z niepełnosprawnością,

6% to osoby starsze,

4% to osoby z zaburzeniami psychicznymi

Zatrudnienie pracowników z niepełnosprawnościami

Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród pracowników etatowych zatrudnionych w spółdzielniach ekonomii społecznej

Dane Głównego Urzędu Statystycznego 2025)

System wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

- 1) Działania polityk publicznych i systemu współpracy
- 2) Wsparcie bezpośrednie tworzenia przedsiębiorstw społecznych i spółdzielni socjalnych
- 3) Wsparcie w zakresie instrumentów zwrotnych
- 4) Wsparcie doradcze i edukacyjne
- 5) Wsparcie w zakresie instrumentów prawnych i finansowych
- 6) Inne rodzaje wsparcia ze środków krajowych i EFS+

(1) Działania polityk publicznych i systemu współpracy

Działania programowe

- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Regionalne Programy Rozwoju Ekonomii Społecznej

Działania organizacyjne

- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Departament Ekonomii Społecznej)
- Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej (jednostki samorządu województwa)
- Ośrodki wsparcia Ekonomii Społecznej (podmioty wyłonione w konkursie przez samorząd województwa)
- Powiatowe Urzędy Pracy

Działania partycypacyjne

- Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (przy ministerstwie)
- Regionalne Komitety Rozwoju Ekonomii Społecznej (w samorządach województw)

(2) Wsparcie bezpośrednio tworzenia przedsiębiorstw społecznych i spółdzielni socjalnych

Wsparcie na utworzenie miejsca pracy i jego trwałość przez 12 miesięcy

- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (ze środków EFS+) - 63 tys. zł (ca. 15.000 Euro)
- Powiatowe Urzędy Pracy – ze środków krajowych Fundusz Pracy – 63 tys. zł (ca. 15.000 Euro)

Wsparcie na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami

- Powiatowe Urzędy Pracy ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 101 tys. (ca 23 800 EUR) pod warunkiem zatrudnienia co najmniej 36 miesięcy.

Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne

- Powiatowe Urzędy Pracy – fakultatywne dofinansowanie z Funduszu Pracy kosztów składek na ubezpieczenie społeczne zagrożonych wykluczeniem społecznym pracowników przedsiębiorstw społecznych do 36 miesięcy

(3) Instrumenty zwrotne dla ekonomii społecznej

Pożyczki Banku Gospodarstwa Krajowego (poprzez pośredników)

- Pożyczka „na start” – do 100 tys. zł (ca 23 500 EUR) do 5 lat, oprocentowanie 0,25% rocznie. Możliwość umorzenia do 40% (np. zatrudnienie osoby z niepełnosprawnościami, dostępność)
- Pożyczka „na rozwój” – do 500 tys. zł. (ca 117 800 EUR); do 5-7 lat oprocentowanie 0,25% rocznie. Możliwość umorzenia do 40% (np. zatrudnienie osoby z niepełnosprawnościami, dostępność)
- Pożyczki płynnościowe – do 40% rocznego obrotu nie więcej niż do 70 tys. zł. (ca 16 500 EUR) - do 3 lat.
- Pożyczki misyjne (miejsce pracy dla osób z Ukrainy (do 100 tys. zł (ca 23 500 EUR) do 5 lat oprocentowanie 0%. Możliwość umorzenia do 25%;
- Poreczenia do 80% (nie więcej niż 600 tys.)

(4) Wsparcie doradcze i edukacyjne

Usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej realizują wyłonione w konkursie pozarządowe Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (obecnie 60 OWES) akredytowanych przez ministerstwo, które realizują zadania w zakresie

- animacji lokalnej,
- tworzenia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz wspierania prowadzonej przez nie działalności, a także finansowania powstawania w nich miejsc pracy;
- wsparcia działań reintegracyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwo społeczne,
- wsparcia podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego;
- wzmacniania potencjału kadrowego, finansowego i innowacyjnego podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz udzielania im wsparcia biznesowego

(5) Wsparcie w zakresie instrumentów prawnych i finansowych

Wsparcie z PFRON związane z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych:

- **Dofinansowanie wynagrodzeń do niepełnosprawnych pracowników** (dostępne dla wszystkich pracodawców); Do max. 4140 zł. (ca. 975 EUR) przy znacznej sprzężonej niepełnoprawności, 2760 zł. (ca 650 EUR dla znacznej i odpowiednio niższe przy innych - 365 EUR dla umiarkowanej)
- **dla przedsiębiorstw społecznych dofinansowanie do 50% kosztów oprocentowania kredytów** przeznaczonych na rehabilitację osób niepełnosprawnych
- **dla przedsiębiorstw społecznych zwrot dodatkowych kosztów** wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych (o ile co najmniej połowa osób zatrudnionych to osoby niepełnosprawne)
- **Dla przedsiębiorstw społecznych obniżenie wpłat na PFRON za zakupy w PS i ZAZ** zatrudniających osoby niepełnosprawne

(5) Wsparcie w zakresie instrumentów prawnych i finansowych

Ułatwienia w zamówieniach publicznych:

- możliwość zastrzegania tzw. zamówień bagatelnych dla spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych (zamówienia do 130 tys. z. ca 36 432 EUR)
- ułatwiona weryfikacja przesłanek warunkujących dostęp do zamówień na usługi społeczne zdrowotne i kulturalne (art. 27).

Zwolnienie podatkowe

- Dochody przedsiębiorstw społecznych działających w **celu reintegracyjnym**, które zostaną przeznaczone na reintegrację będą zwolnione z CIT.

(6) Inne rodzaje wsparcia ze środków EFS+ i krajowych

- **Resortowy Program „Warto być Przedsiębiorstwem Społecznym!”** na lata 2023-2025 (ok. 22 mln zł. rocznie ca 5 185 621 EUR) na wsparcie zatrudnienia, reintegrację usługi społeczne lub koszty bieżące
- Krajowy Plan Odbudowy. **Program „odporność oraz rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej”** na lata 2022-2025 (ok. 200 mln zł. ca 47 mln. EUR). Ważna możliwość wsparcia inwestycyjnego. Niestety jednorazowa.
- **Finansowanie badań statystycznych** wspólnie z Głównym Urzędem Statystycznym;
- **Wsparcie sieciowania, francyz i klastrów, wsparcie tworzenia organizacji przedsiębiorstw społecznych oraz wsparcie szkoleń i doradztwa** (m.in. ICT, Interim)

Dziękuję za uwagę